

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“
гр. Дулово, ул. „Васил Левски“ № 17 тел/факс 0864 2 27 68
e - mail: ou_smirnenski.dulovo@abv.bg
<http://smirnenski.bg>

УТВЪРДИЛ:
ДИРЕКТОР
Радка Николова

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование, актуализирана на заседание на ПС № 6/04.09.2020 г. и е утвърдена със заповед на директора № РД 07-265/14.09.2020 г.

Въведение: Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от ЗПУО

1. **Настоящата програма е съобразена с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система.**

Училищната програма за превенция на ранното напускане на училището е изготвена въз основа на:

- ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- Стратегия за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система;
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етнически малцинства;
- Проект за Наредба за приобщаващото образование;
- Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри;
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността;
- Национална стратегия за ефективно прилагане на ИКТ в образованието и науката на Република България.

II. ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици се базира на основни принципи на приобщаващото образование:

1. Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.
2. Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
3. Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
4. В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
5. Учениците трябва да бъдат стимулирани да участват активно в образователния процес;

III. ПРИЧИНИ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ:

В стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система /2013 -2020г./, преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

1. **Социално – икономически причини** – ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, използване на детето като трудов ресурс;
2. **Образователни причини** – слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.
3. **Етнокултурни причини** – по-ниска ценност на образованието, по-ранното встъпване в брак и др. ;
4. **Психологически причини** – неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение от натрупания училищен опит и др.
5. **Институционални причини** – като такива могат да квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище и др.;
6. **Ученици, които имат отсъствия по неуважителни причини** или имат повтарящи се прояви на насилие и агресия към съучениците си;

IV. Политики на ОУ „Христо Смирненски“:

- **всеобхватност на дейностите** – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
- **публичност и прозрачност** на цялостната политика – чрез интернет страницата на училището, добрите практики и документиране на проблемните и рискови ситуации;
- **обратна връзка** с институции, родители, педагогически съветник, класни ръководители, учители и ученици;
- **идентифициране на рисковите фактори** – доклади, анализи на педагогическия съветник, училищните психолози и класните ръководители;

V. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на ученици от идентифицираните рискови групи в училище;
2. Осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик;
3. Откриване силните страни на всеки ученик, което да подпомогне личностното му развитие;

VI. ДЕФИНИРАНИ ПРИЧИНИ И МЕРКИ:

1. **Трудова миграция на родителите.** Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставане на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия

авторитет и изпадат в безсилни за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка.

Мерки: Ежеседмични контакти от класните ръководители с родителите/настойниците на учениците, консултации с педагогическия съветник, сътрудничество с кметства по селата, с Отдел за закрила на детето, с Център за обществена подкрепа и други институции, а при необходимост – при прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

2. Социално слаби семейства.

Мерки:

- За учениците от 1 до 7 клас има осигурени безплатни учебници;
- За учениците от 1 до 4 клас има и безплатна закуска и плодове по НП „За по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст”, модул „Подпомагане храненето на децата от подготвителните групи и класове в училище и учениците от I – IV клас”. По този проект сме осигурили закуски на учениците от I – IV клас на стойност 0,55 лв. и по Европейска схема „Училищен плод” и „Училищно мляко”, финансирана от ДФ Земеделие с подкрепата на ЕС.
- В училището функционира училищен стол, който се ползва за обедно хранене.

3. Нежелание на родителите детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, по-ниска самооценка, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки:

- Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, ученици с проблемно поведение, както и изоставени от семействата, заминали за чужбина;
- Включване в групи по занимания по интереси и за допълнително обучение по учебни предмети по проект „Подкрепа за успех“.

4. Недостатъчна образованост на родителите и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на ученика. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки: Мотивиране учениците да посещават целодневната организация в училище, провеждане на срещи на тези родители с ръководство, класни ръководители, педагогически съветник.

5. Чести конфликти между агресивни родители, negliжиране и насилие над детето – побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с „Отдела за закрила на детето” и други институции.

VII. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ

1. Строг контрол върху отсъствията на учениците. Обобщаване всяка седмица на отсъствията на учениците от класните ръководители. При натрупване на три неизвинени отсъствия на ученик – писмено информиране на родителите от класния ръководител за изясняване причините за отсъствията.
2. Строг контрол и върху извишителните медицински бележки, удостоверяващи заболяването на ученика. Изискване на амбулаторен лист.
3. Координиране на действията на класните ръководители с тези на педагогическия съветник и училищното ръководство.
4. Запознаване на учениците и родителите с Правилника за вътрешен ред на училището, Етичния кодекс, Харта на толерантността от класните ръководители още в първия час на класа.
5. Разглеждане в ЧК на теми, свързани с:
 - превенция на насилието;
 - неправомерните действия, характерни за малолетните и непълнолетните ученици;
 - опасностите от сърфиране в интернет както и други рискови прояви, които могат да застрашат децата и да доведат до отпадането им от училище;
 - теми, свързани с гражданско, здравно и екологично образование и възпитание.
6. Системно подпомагане на ученическия колектив за създаване на екипност - провеждане на тренинги от педагогическия съветник.
7. Подпомагане адаптирането на учениците от първите, петите класове, новопостъпили ученици
8. Превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.
9. Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.
10. Екипна работа между учителите и педагогическия съветник – обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.
11. Осигуряване на всеки застрашен от отпадане ученик поради слаби оценки и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти на консултации по съответните предмети по утвърден график, както и допълнителна работа с тези ученици в ЦДО.
12. Занимания по интереси – за развитие на способностите и на компетентностите на учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, гражданското и здравно образование.
13. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучебни дейности: училищни турнири, спортни състезания. В училището има традиция всяка година да се провеждат благотворителен коледен базар.

14. Библиотечно обслужване - осигурява се в реновираната училищна библиотека, която гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа, с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.

15. Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в зависимост от оценката на индивидуалните потребности на ученика от екипа за подкрепа за личностно развитие. Екипът включва – педагогическият съветник, учителите по съответните предмети както и класните ръководители.

16. Добро сътрудничеството на родителската общност с училищното ръководство.

17. Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане“, отдел за закрила на детето, РУ МВР – ДПС.

IX. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА:

Мерки за реализиране на програмата	Ангажирани лица - отговорници	Срок за изпълнение	Финансиране	Индикатори
I. ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ				
1.1. Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление.				
1.1.1. Разработване и изпълнение на политики в училището.				
1.1.1.1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на отсъствията на учениците и преместването.	ЗДУД, класни ръководители и педагогически съветник	До 30.11.2020г.	Съобразяване с Национални програми	Брой неизвинени и извинени отсъствия. Брой преместени ученици
1.1.1.2. Инициране от училището на съвместни информационни кампании със заинтересованите страни за намаляване на риска от преждевременното напускане на училище и за повишаване на информираността относно значението на образованието	педагогически съветник, кметства по населени места	През годината	-	През годината
1.1.1.3. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании и събития, отбелязване на важни дати.	ЗДУД, педагогически съветник, други заинтересовани	2020-2021 г.		

	страни			
1.1.1.4. Планиране и осъществяване на контрол за редовно и точно вписване на отсъствията на учениците в училищната документация, за коректно и точно подаване към общините и към РУО на данните за движението на учениците и за броя на отсъствията, за своевременно отразяване на статуса на всеки ученик	ЗДУД,	2020-2021 г		ежемесечно
1.1.1.5. Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класните ръководители да анализират и оценяват рисковите фактори за отпадане от училище върху учениците от паралелката, в т.ч. обучителни трудности и слаб успех, да предприемат адекватни превантивни и корективни мерки за справяне с тях, да анализират и отчитат резултатите от прилагането им и при необходимост да набелязват други мерки.	ЗДУД, педагогически съветник, класни ръководители,	2020-2021 г.	Не са необходими финансови средства	ежемесечно
1.1.2. Включване в национални политики				
1.1.2.1. Реализиране на дейности в училището за намаляване на риска от преждевременно напускане чрез участие в Националните програми	педагогически екип	2020-2021 г	Средства по Национални програми за	Работа НП
1.1.2.2. Пълноценно използване на възможностите за организиране на разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности	педагогически екип	2020-2021 г	-	-
1.2. Повишаване качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всеки ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище				
1.2.1. Обмен на добри практики в училището	ЗДУД, председатели на МО	2020-2021 г	-	По план на МО
1.2.2. По-голяма атрактивност на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост и др	Педагогически екип	2020-2021 г	-	Тематична проверка

1.2.3.Анализиране на резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати и стандартите от учебната програма.	Педагогически екип	2020-2021 г	-	Резултати от обучението по учебни предмети
1.2.4.Анализ на движението на учениците и причини за напускането им.	ЗДУД, класни ръководители	2020-2021 г	-	% на напусналите ученици по причини в сравнение с предходната учебна година

1.3. Осигуряване на достъп до образование и повишаване качеството на образованието за учениците от уязвими етнически общности

1.3.1. Разработване и реализиране на собствени програми/планове за образователна интеграция на ученици от етническите малцинства	педагогически екип	2020-2021 г	-	1 програма за образователна интеграция
--	--------------------	-------------	---	--

1.4. Достъп до качествено образование за деца и ученици със специални образователни потребности

1.4.1.Развитие способностите на учителите от училище за работа с учениците със СОП, както и на специалистите, работещи с деца и ученици за прилагане на единна методика за оценяване на образователните им потребности.	ЗДУД	2020-2021 г	В рамките на планираните средства в бюджета;	-
---	------	-------------	--	---

II. ПОЛИТИКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

2.1. Повишаване участието и ангажираността на родителите

2.1.1. Грижи за предотвратяване на ранното напускане на училище по семейни причини	Педагогическа колегия	2020-2021 г	-	-
2.1.2.Информационни кампании сред родителите с привличане на образовани и реализирани в професията хора от общността /лектори в ЧК/	Класни ръководители, педагогически съветник	2020-2021 г	-	-

2.2. Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество

2.2.1.Планиране на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на	Класни ръководители, педагогически съветник	2020-2021 г	-	Работни планове на класните ръководители
--	---	-------------	---	--

ученици в риск и към индивидуалното им консултиране				
2.2.2. Инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици	Класни ръководители, педагогически съветник	2020-2021 г		3 броя реализирани инициативи
2.3. Карьерно ориентиране и консултиране				
2.3.1. Информационни кампании за популяризиране на ползата от придобиване на професионална квалификация като възможност за реализация при риск от преждевременно напускане на училище.	Директор	2020-2021 г	-	2 броя информационни кампании
2.4. Развиване на модели за придобиване на професионална квалификация				
2.4.1. Реализиране на обмен на уроци между учителите	Председатели на МО	2020-2021 г	-	квалификационна дейност по плана за квалификация
2.5. Подпомагане на ученици, застрашени от преждевременно напускане на училище по финансови причини				
2.5.1. Организиране на Благотворителен коледен базар	Педагогическа колегия и родители	2020-2021 г	-	-
III. ПОЛИТИКИ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ЕФЕКТА ОТ ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ				
3.1. Създаване на подходящи условия за рехабилитиране в образователната система на преждевременно напусналите				
3.1.1. Връщане в училище на преждевременно напусналите ученици	Екип по Механизма за обхват на ученици	2020-2021 г.	-	-
IV. КООДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА				
1. Осъществяване на контрол по изпълнението на плана	ЗДУД и Директор	През годината	-	Отчет на ПС